

PLEİSTOSEN DÖNEM'DEN BİR ALT PALEOLİTİK KESİT: KARAIN

Yavuz Aydın

*Ankara Üniversitesi, Dil ve Tarih-Coğrafya Fakültesi, Arkeoloji Bölümü, Tarih Öncesi
Arkeolojisi Anabilim Dalı, Sıhhiye / Ankara*

(yavuzaydin.dtcf@gmail.com)

ÖZ

Mağaralar, özellikle prehistorik dönem arkeolojik araştırmaları açısından oldukça önemli oluşumlardır. Tarih öncesi dönemlerde insanlar ve hayvanlar tarafından güvenli bir sığınak veya yerleşim yeri olarak da tercih edilmişlerdir. Dolayısıyla insan ya da hayvanlara ait kalıntılara mağaralarda rastlama olasılığı oldukça yüksektir. Bununla birlikte, özellikle insanlar açısından mağaraların iskan kriterlerinden en önemlisi ise doğal kaynaklara yakınlıktır. Su ve yiyecek kaynakları ile günlük faaliyetleri için insanlar tarafından taş aletleri üretmede kullanılan hammaddeler, bu doğal kaynaklar arasında önemli bir yere sahiptir. Antalya'nın yaklaşık 30 km kuzeybatısında yer alan Karain Mağarası, yukarıda sözünü ettiğimiz kriterlerin hepsini sağlamaktadır.

Bu sunumun konusunu oluşturan ve Alt Paleolitik yontmataş materyali barındıran kesit, mağaranın E gözünde yer almaktadır. E gözünde yer alan bu kesit yaklaşık olarak 11 m kalınlık gösterir. Buna karşın bizi ilgilendiren ve Alt Paleolitik seviyeleri içeren kısmı sadece 4 m'dir. Bu kısımda birbirinden ayırt edilebilen 7 farklı jeolojik birim tespit edilmiştir. Bu jeolojik birimlerin her biri bize oldukça önemli yontmataş buluntular vermiştir.

Söz konusu yontmataş buluntular üzerinde tekno-tipolojik analizler gerçekleştirilmiştir. Bu çalışmalar kapsamında hammadde, teknoloji ve yontmataş alet analizlerine dair sonuçlar ortaya konulmuştur. Bu analizlerin sonuçları, bize Karain Alt Paleolitik yontmataş endüstrisi hakkında önemli fikirler vermiştir.

Toplam 4764 adet yontmataş parça üzerinde tekno-tipolojik analizler gerçekleştirilmiştir. Bunlar arasındaki temel endüstri unsurları, düzeltisiz yongalar ve aletler ile çekirdek ve çekirdek parçalarından oluşmaktadır. Bu unsurlar, belirlenmiş olan birtakım kriterlere göre sınıflandırılmış ve gözden geçirilmişlerdir. Bu incelemeler sonucunda, yaklaşık olarak G.Ö. 400.000-370.000 yıl arasındaki bir sürece ait olan yontmataş materyalin, Alt Paleolitik Dönem'in Tayaçian ve Acheulean kültür öğelerini bir arada barındırdığı tespit edilmiştir.

Türkiye'de çok fazla karşılaştırma yapabilecek yerleşim ve materyal yoktur fakat Yakındoğu'da Levant Bölgesi içinde Karain yontmataş endüstrisinin özelliklerini gösteren bazı yerleşimler vardır. Bu durum, kültürlerin makro boyutta farklı coğrafyalardaki dağılımına, dolayısıyla uzun mesafelerde gerçekleşen insan hareketlerine (göç) ışık tutmaktadır.

Anahtar Kelimeler: Karain, Alt Paleolitik, Yontmataş, Tekno-tipoloji

A LOWER PALEOLITHIC SECTION FROM THE PLEISTOCENE PERIOD: KARAIN

Yavuz Aydın

Ankara University, Faculty of Languages History and Geography, Department of
Archaeology, Sub-Department of Prehistory, Sıhhiye / Ankara

(yavuzaydin.dtcf@gmail.com)

ABSTRACT

The caves are quite important formations in terms of prehistoric archaeological researches. They were also preferred as a safe shelter or settlement in prehistoric periods by Humans and animals. Therefore, it is a fairly high probability to come across with the remains of humans or animals in the cave deposits. However, the most important settlement criteria for a cave where used by human is the closeness to natural resources. The water and food sources and the raw materials used to produce stone tools by people for their daily activities have an important place among these natural resources. The Karain Cave located about 30 km northwest of Antalya provides all of the criteria that mentioned above.

The section forming the subject of this presentation containing Lower Paleolithic chipped stone material is located in the cavity E of the cave. This section located in the cavity E is approximately 11 m thick. On the other hand, the part that concerns us and contains Lower Paleolithic layers is only 4 m. In this section, 7 different geologic units can be distinguished. Each of these geological units has given us very important chipped stone findings.

Techno-typological analyzes have been carried out on the mentioned chipped stone finds. Within the scope of these studies, the results of raw material, technology and chipped stone tool analyzes are presented. The results of these analyzes gave us important ideas about the Karain Lower Paleolithic chipping stone industry.

Techno-typological analysis were made on 4764 pieces of chipped stone in total. The basic industrial elements between them consist of unretouched flakes, tools and also cores and core fragments. These elements have been classified and reviewed considering to specific criteria. As a result of these examinations, it was discovered that the chipped stone materials belong to a period approximately 400,000-370,000 years ago B.P. contained both Tayacian and Acheulean cultural elements of the Lower Paleolithic Period together.

There are no settlements and materials that can make much comparisons in Turkey, but there are some settlements in the Levant Region of the Near East that show the characteristics of the Karain chipping stone industry. This situation sheds light on the distribution of cultures in different geographical locations in the macro-scale, and therefore to the human movements like long-distance migrations.

Keywords: Karain, Lower Paleolithic, Chipped Stone, Techno-typology